

Өтөххө бөрө улуйар

Сэрийн буоллааын кынын биьиги Мил үрэжэр кыстаабыппыт. Бырааыллыбыт эргэ өтөбүү өрөмүөннээн, сүүсчээкэ сүөнүгэ сана хотон оностон, күнүн үлэхамнаас бөөнүү көрсүбүпгүүт. Кинитэ—сүөнүтэ суюх, бэрт түнгкэтэх дойду. Үс көс иниинэн олохтоох ыалы булбаккын. Арай биьигиттэн арыычча чугас Бөтүүнээр кыстаан олороллор. Кинилэрдиин хардары-таары сылдыынан, ону-маны ылсынаабыт, сонуммутун атастааабыт. Биьиги олорор өтөхпүт уүн синнүигэс күөл куулатыгар, кэлтэгэйдийн тумустаан киирбит тыа унгар турар. Сообуруу өртүбүтүгээр күөлгэ түнэр сээн нөнүү дулба, тыа сафатынан ыарба былдааабыт кырдала тэнийэ сыйтар. Үрэхпит куула, халдьяайы өртүлэрэ бэс, тиит мастарынан саба үүммүт бырааннарынан кэрискэлэммит. Күнүүн үксүгээр соло буолбапыт. Улахаттар сүөнүү көрөллөр. Биьиги кинилэргэ көмөлөөбүт. Субан сүөнүлэри уулатабыт. Далы, ойбону ыраастыыбыт, тэлгээ хараын күрдьеэбит. Бынатаа, биьиэхэ дафаны үлэ баар. Ардыгар куобахха тунахтыыбыт, сотору-сотору көрөбүт. Киэнэ тулатаафы тыабыт сэргэхсийэр. Куобах кыырда булдун үргүтэн, «ньу да ньу!» бөбөнү түнэрэр, ол бывыныгар киши курдук күлэн тоюутаа барбахтыыр. Түүнүү бынга түбүгүрэр. Өтөх сафатынан мэкчиргэ тыаа суюх көтөн тэлээрэр, хараахтын уота эрилингниир. Куула тыа сафатынан, куталаах күөл кэтэбинэн саңыл тугу эрэ үрэн нъябыйар. Биир кынынны киэнэ чэйдээн бүтэн, үгэспитинэн арааы сэңэргээн, остуоруяалаан баран, таңырдья тафыстыыбыт. Ый бынга харана түүн. Күнүүс онон-манан көстөр чараас нъялака былыттар тарбанан, сулустаах ып-ыраас халлаан түүн буолбут. Дыыбарсыйбыт. Кини тыына сирдыргыыр. Далга аяны сылдьар аттар туйахтарын тыаа куучугууруу. Арай чугаспытынаафы эргэ өтөххө бөрө улуйар. Биьиги наацаа куттанныбыт. Иэммит этэ кэдэннээтэ, куйахабыт күүрдэ, дьиэбитигэр сырсан киирдивит. — Хоту өтөххө, чуп-чугас бөрө улуйар, — дьоммутугар омуннаахтык кэпсээн, абылаа-бөтүөхтээ турдуубут. — Тыый, ол ханна? — дэсиөт түстүлэр дъяхталлар. — Бэйи эрэ, тахсан истиэбин, — эр дьон таңырдья тафыстылар. Ойолор улахаттары куйах оностон, онуоха эбии көрүөх-билиэх бафабыт баңийан, эмиэ тафыстыыбыт. Бөрөбүт соётох буолбатах эбитет. Икки бөрө хардары-таары улуйаллар. Ону түүнүү тымныы салгын ой дуораана буолан, куула-халдьяайы бырааннарга энсилитэр. Истэргэ дъулаана бэрт, кини этин сааңынан киирэр курдук. — Ити бөрөлөр торбонноон дьиэ таңыгар кэлэн улуйан эрдэхтэрэ. — Оннук эрэ буолбатах, — диир Уус-Милтэн кэлэн хоно сыйтар хоноюбут Константин Ноев. — Бөрөлөр торбонноон улуйбаттар. Быйыл аянастаахтарга ас бөөж элбэх. Куобах мэнээгэ. Бөрөлөр тымныы күүнүрэригэр дьон олорор сиригэр кэлэн улуйар үгэстэхтэр. — Сээрэх аата сэрэх. Далга бөбүү уматыахха. Аччыктаан, торбонноон да улуйуон сөп. — Бафар бөбүү уматын. Оттон ити аччыктаан улуйар буолбатах, тымныы түнэрин билэр, — хоноюбут мааын эппитин хатылын турда. Онно мин хоноюбут тылын итэбэйбэтэбим. Бөрө ас көрдөөн улуйара чуолкай курдук этэ. Кэнники булчуттар Константин этиитин бигэргэппиттэрэ.